

ONDERWERP

Beoordeling steenuil Raamsdonksveer

ONZE REFERENTIE

D10037378:17

DATUM

11 augustus 2021

VAN

[redacted] (Arcadis)

AAN

Rijkswaterstaat

Aanleiding

Tijdens de conditionerende onderzoeken uitgevoerd voor het Tracébesluit van de A27 (FLOW27, 2018) is op het adres Kerklaan 19 te Raamsdonksveer een steenuilenkast vastgesteld. Het daadwerkelijke gebruik van deze kast door steenuilen is destijds uitgesloten in het natuuronderzoek (FLOW27, 2018). Uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) is te herleiden dat in juni 2020 nabij het adres Kerklaan 19 te Raamsdonksveer een steenuil is waargenomen. Op basis hiervan is niet uit te sluiten dat de nestkast nu gebruikt wordt door een steenuil. Omdat het mogelijk kan gaan om een functie van een vogel met jaarrond beschermd nest is besloten hier een aanvullend veldbezoek voor uit te voeren. Middels dit veldbezoek is gepoogd te bepalen of de nestkast in gebruik is en of er eventuele acties noodzakelijk zijn voor de steenuil t.a.v. het Tracébesluit A27.

Veldbezoek

Op vrijdag 30 juli 2021 is een bezoek gebracht aan het adres Kerklaan 19 te Raamsdonksveer. Samen met de eigenaar zijn twee uilenkasten geïnspecteerd. De eigenaar heeft naast een steenuilenkast in een boom op het erf, een kerkuilenkast op de zolder van zijn woning. Beide kasten zijn van binnen beoordeeld op de aanwezigheid van sporen. Daarnaast zijn de waarnemingen van de eigenaar besproken en is het leefgebied in en rondom het terrein behorende tot het adres beoordeeld. Hieronder worden de resultaten van het veldbezoek per soort besproken.

Steenuil

Nestkast

In de steenuilenkast zijn tijdens het veldbezoek geen sporen aangetroffen die duiden op gebruik in het afgelopen broedseizoen. In de kast lagen, met uitzondering van de buitenste rand, geen enkel uitwerpsel of veer. Alleen op de rand van de kast lag één uitwerpsel, maar dit is niet te herleiden tot een specifieke soort. Deze waarnemingen kwamen overeen met de waarnemingen van de eigenaar. In tegenstelling tot voorgaande jaren heeft de eigenaar dit jaar geen steenuilen waargenomen. In 2020 zijn meerdere waarnemingen gedaan van de steenuil bij de steenuilenkast, waaronder de confrontatie met een kauw voor de bezetting van de nestkast (zie Figuur 1).

Leefgebied

Op het terrein van de Kerklaan 19 zijn verschillende landschapselementen aanwezig die onderdeel zijn van het leefgebied van de steenuil (zie Figuur 2 en Figuur 3). Rondom de woning en het bedrijf staan verschillende grote loofbomen zoals eiken en lindes met ondergroei van onder andere esdoorn en hazelaar. Aan de westzijde gaat dit bos over in een schapenweide met enkele vrijstaande bomen en een amfibieënpoel. Onder de bomen aan de rand van de schapenweide liggen diverse takkenrillen van het snoeihout uit de tuin. Hier staan ook de verschillende nachtverblijven van de huisdieren bestaande uit kippen, schapen en varkens. Ten zuiden hiervan liggen verschillende akkerbouwpercelen. Ten zuidoosten van de woning zijn enkele lijnvormige houtelementen en een ingezaaide akker met veldbloemen aanwezig.

Buiten het terrein van de Kerklaan 19 grenst het westen aan het talud met afwateringssloot van de A27. Deze loopt in het zuiden richting een klein bos nabij knooppunt Hooipolder. Ten noorden van het terrein ligt een openbaar zwembad en grote plas omsloten door hoog opgaande bomen met struweel en grasland.

Door de aanwezigheid van de verschillende landschapselementen zoals kleine bossen, struweelhagen, natuurlijke wateren, (kruidenrijke) graslanden, overhoeken met takkenrillen, akkers en klein vee is het terrein en de directe omgeving zeer geschikt als leefgebied van steenuil. De verschillende landschapselementen bieden daarmee voedsel in verschillende vormen (insecten en muizen), beschutting en verschillende oriëntatiepunten.

Deelconclusie

Op basis van de waarnemingen is de nestkast als vaste rust- en verblijfplaats niet uit te sluiten. Door de verscheidenheid aan landschapselementen is het terrein geschikt als leefgebied.

Kerkuil

Nestkast

In de kerkuilenkast zijn tijdens het veldbezoek veren aangetroffen in de kast (zie Figuur 1). Dit komt overeen met de waarnemingen van de eigenaar, die in het voorjaar meerdere malen op verschillende plaatsen een kerkuil op zijn terrein heeft vastgesteld (zie Figuur 1). Dit was terug te zien aan de ingebeten resten van de uitwerpselen in de stoep. Echter zijn geen sporen waargenomen die duiden op een broedsel, hiervoor zouden meer sporen in de nestkast worden verwacht. De schuren rond de woning waar de kerkuil ook is waargenomen hebben een functie als horeca aangelegenheid, die in het voorjaar 2021 niet tot nauwelijks zijn gebruikt. Naar mate er weer meer menselijke activiteiten kwam door het aflopen van de "corona lockdown" is de kerkuil niet meer gezien. De kerkuil is in voorgaande jaren, voorafgaand aan de corona lockdown, ook niet eerder vastgesteld.

Leefgebied

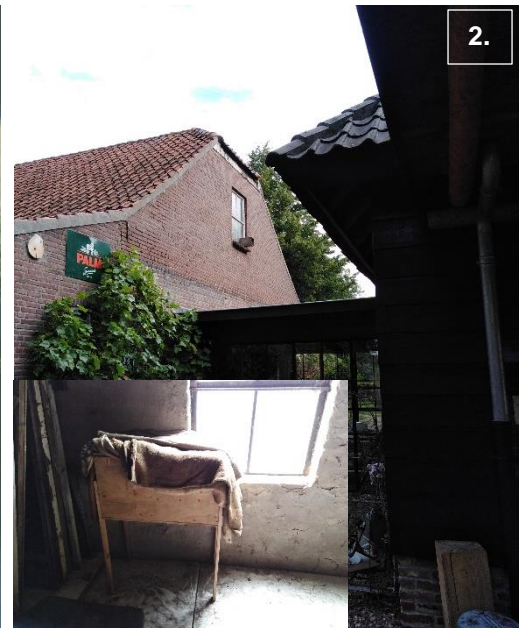
Het terrein in en rondom het onderzoeksgebied is om dezelfde redenen als voor de steenuil geschikt als leefgebied voor de kerkuil. Het verschil tussen de kerkuil en steenuil zit hem in de grootte van het territorium, waarbij de kerkuil grotere afstanden af kan leggen om te foerageren. Daarnaast jaagt de kerkuil hoofdzakelijk op muizen en minder op insecten.

Deelconclusie

De kerkuil is enkel in 2021 waargenomen op het terrein gedurende een ongebruikelijke situatie (corona lockdown). Door de afwezigheid van menselijke activiteiten was het terrein tijdelijk geschikt als rust- en verblijfplaats. Nadat de menselijke activiteiten toenamen, vergelijkbaar als in de oorspronkelijke situatie, is het terrein niet geschikt als vaste rust- en verblijfplaats. Door de verscheidenheid aan landschapselementen is het terrein geschikt als leefgebied.

Conclusie

Op het terrein is een vaste rust- en verblijfplaats van de steenuil niet uit te sluiten. Voor de kerkuil is een vaste rust- en verblijfplaats uitgesloten. Voor beide soorten is geschikt leefgebied in de vorm van diverse landschapselementen aanwezig. Bij aantasting is mogelijk een ontheffing en compensatie noodzakelijk, waarbij compensatie in de directe omgeving moet plaatsvinden.

Figuur 1.

1. Locatie steenuilenkast met bezetting in 2020 (foto eigenaar);
2. Ingang kerkuilenkast, kast op bergzolder en sporen in de kast;
3. Verblijfplek kerkuil achter doek in overkapping;
4. Verblijfplek kerkuil in nok van overkapping (foto eigenaar);

Figuur 2. Grove verdeling van de landschapselementen in de directe omgeving van de uilenkasten. In Figuur 3 zijn middels foto's een impressie van het leefgebied van de uilen gecreëerd (zie de corresponderende nummers).

Blauwe lijn: Bomenrij langs slootrand;

Rood gestippeld vlak: Schapenweide met poel en diverse vrijstaande bomen en struiken;

Bruine lijn: Takkenrillen langs bomenrijen;

Groene vlak: Kruidenrijk grasland;

Geel gestippeld vlak: Agrarische percelen met verschillende gewassen.

Figuur 3. Impressie van het leefgebied van de uilen (in Figuur 2 zijn de locaties van de foto's opgenomen met corresponderende nummers): 1. Directe omgeving rondom de steenuilenkast. 2&3. Houtwal met takkenrillen op de rand van de schapenweide. 4. Schapenweide met enkele solitaire bomen. 5. Amfibieënpoel op de rand van de schapenweide, akkers en het talud van de A27. 6. Ingezaaide weide met veldbloemen en struweel naast tussen de akkers en parkeerplaats.